

Ба Шурои диссертациони 6D. КОА- 004
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, маҳалаи Буни Ҳисорак,
шаҳраки донишҷӯён, бинои таълимии №8)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсия Одиназода Комрон Саидаброн дар мавзун «Такмили танзими давлатии бозори меҳнат дар алоқамандӣ бо равандҳои муҳоҷират: назария, методология ва амалия», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси: 08.00.01 – Назарияи иқтисодӣ (08.00.01.01 – Назарияи умумии иқтисодӣ (иқтисоди сиёсӣ)) пешниҳод гардидааст.

Бозори меҳнат ва такмили танзими давлатии он яке аз масъалаҳои муҳими иқтисодӣ буда барои муътадилгардонӣ ва идоракунии захираҳои меҳнатӣ дар кишвар мусоидат менамояд. Бозори меҳнат маконест, ки дар он дар асоси арзаю тақозои қувваи корӣ ва музди кор ҷаъолияти меҳнатии аҳолии қобили меҳнат ба танзим дароварда мешавад. Оид ба масъалаи шуғли аҳоли, таъмини аҳоли бо ҷойи кор ва музди кор олимони зиёд ва намояндагони мактабҳои иқтисодӣ мулоҳиза намуда фикру андешаҳои худро баён намудаанд. Дар шароити имруза ин масъала ба масъалаи муҳими иқтисодӣ табдил ёфтааст. Зеро таъминномаи аҳоли бо ҷойи кор, ташкил намудани ҷойҳои қорӣ доимӣ ва мавсимӣ бо назардошти афзоиши шумораи аҳоли хеле муҳим мебошад. Аз ин рӯ, қайд намудан ба маврид аст, ки таҳқиқоти мазкур барои иқтисодиёти Тоҷикистон хеле муҳим мебошад. Муаллифи автореферати диссертатсия масъалаҳои назариявии вобаста ба бозори меҳнатро мавриди таҳқиқ қарор додаанд. Омузиши масъала аз таҳлили классикии он оғоз ёфта фарогири мулоҳизаҳо ва андешаҳои олимони замони муосир оид ба масъалаи шуғли аҳоли, бозори меҳнат, раванди муҳоҷират мебошад.

Дар таҳқиқоти илмӣ фарзияи таҳқиқот муарификунандаи мазмун ва сохтор, инчунин натиҷаҳои интизории он баҳисоб меравад. Дар автореферати диссертатсияи мазкур тахмин карда мешавад, ки мукамалгардонии танзими давлатии бозори меҳнат ба идоракунии самараноки раванди муҳоҷират мусоидат менамояд, ки барои таъмини мувозинати байни арза ва тақозо дар бозори меҳнат мусоидат намуда, ба камшавии сатҳи бекорӣ ва таъмини шуғли аҳоли шароит фароҳам меорад. Фарзияи мазкур боиси дастгирӣ, зеро он илман асоснок карда шуда вобаста ба натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ пешниҳод карда шудааст. Аз ҷумла муаллиф тавонистааст, ки адабиёти илмиро оид ба мавзӯи таҳқиқшаванда таҳқиқ намояд. Хусусияти дигари фарқкунандаи

таҳқиқоти мазкур аз он иборат мебошад, ки дар он ду масъала яъне: бозори меҳнат ва муҳоҷирати меҳнатӣ таҳлил карда шудааст. Муаллиф натавонад танзими давлатии бозори меҳнат ва мукаммалгардонии механизми он балки танзими бозорӣ онро низ таҳлил намудааст, ки дар асоси тақозою арзаӣ қувваи корӣ ва дараҷаи музди кор сурат мегирад. Дар автореферати диссертатсия муаллиф ақидаҳои А.Смит, К. Маркс, намояндагони мактаби классикӣ, неоклассикӣ ва кейнсиониро оид ба бозори меҳнат таҳлил намудааст.

Дар расми 1. муаллиф усулҳои танзими давлатии бозори меҳнатро ба таври муфасссал таҳлил намудааст, ки метавонад дар фаъолияти қорӣ мақомоти шуғли аҳоли ҷиҳати танзими давлатии бозори меҳнат қорбарӣ карда шавад (саҳ.19).

Дар қисмати амалии таҳқиқоти илмӣ муаллиф мониторинги бозори меҳнати дохилии ҷумҳуриро бо назардошти мушкilot ва имкониятҳо таҳлил намуда барои қам қардани сатҳи бекорӣ ва тақвият бахшидани шуғли аҳоли як қатор тавсияҳои судманд намудааст. Дар доираи омӯзиши масъалаҳои танзими давлатии бозори меҳнат, таҷрибаи байналмилалӣ ҳамчун манбаи муҳими таълими сиёсати шуғл ва рушди захираҳои инсонӣ арзёбӣ мегардад. Муаллиф дар таҳқиқот таҷрибаи давлатҳои мутараққии ҷаҳонро мавриди таҳлили сохторӣ ва муқоисавӣ қарор дода, имкониятҳои истифодаи самараноки он дар шароити иҷтимоӣ-иқтисодии ҷумҳуриро нишон додааст. Дар автореферати диссертатсия моделҳои амриқоӣ, шведӣ, олмонӣ, фаронсавӣ, ҷопонӣ мавриди таҳлили васеъ қарор гирифтаанд. Омӯзиш ва истифодабарии таҷрибаи ин давлатҳо дар самти танзими бозори меҳнат барои муътадилгардонии бозори меҳнат мусоидат менамоянд. Дар саҳифаи 33-и автореферат муаллиф дар расми 3 модели алоқамандии бозори меҳнат ва муҳоҷирати меҳнатиро нишон додааст. Ин модел нишон медиҳад, ки бозори меҳнат бо назардошти муҳоҷирати меҳнатӣ ва бе назардошти муҳоҷирати меҳнатӣ ҷиғуна сурат мегирад. Яъне муаллиф муҳоҷирати меҳнатиро ҷонибдорӣ намуда онро ҳамчун омили муҳими таъсиррасон ба бозори дохилии меҳнат меҳисобад. Хулосаю пешниҳодҳои муаллиф, ки дар автореферати диссертатсия оварда шудаанд натиҷаи фаъолияти таҳқиқотиро нишон медиҳанд ва барои илм ва амалия нақши назаррас доранд.

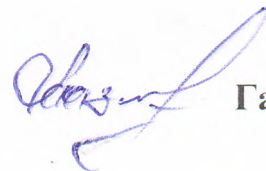
Дар автореферати диссертатсия дар баробари мавҷуд будани дастовардҳои назарраси илмӣ як қатор қамбудиҳо низ ҷой доранд: Агар муаллиф ба масъалаҳои институтсионалии танзими бозори меҳнат ва идоракунии раванди муҳоҷирати меҳнатӣ таваҷҷуҳ менамуд сифати қори илмӣ беҳтар мегардид; Танзими бозори ғайрирасмӣ меҳнат хеле мушкilot мебошад, зеро маълумоти дақиқ оид ба аҳолии ғайрирасмӣ фаъолияткунанда вуҷуд

надорад, аммо муаллиф дар расми 2 ин масъаларо баррасӣ намудааст, ки асосноккунии иловагиро тақозо менамояд.

Дар хулоса қайд намудан ба маврид аст, ки пешниҳодҳои мазкур хусусияти тавсиявӣ дошта ба сифати таҳқиқоти илмӣ анҷомёфтaro коҳиш намедихад. Автореферати диссертатсияи мазкур таҳқиқоти ба охиrrрасида буда дар он хусусиятҳои наvгонӣ мушоҳида мешавад. Натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дошта барои мукамалгардони таҳқиқоти илмӣ ва амалияи хоҷагидорӣ мавриди истифода қарор дода мешаванд ва ҷавобгӯ ба талаботҳои Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ мебошад, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021 траҳти №267 тасдиқ шудааст. Бинобар ин арзанда аст, ки ба муаллифи он Одиназода Комрон Саидаброр дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси: 08.00.01 – Назарияи иқтисодӣ (08.00.01.01 – Назарияи умумии иқтисодӣ (иқтисоди сиёсӣ)) дода шавад.

Муқарриз:

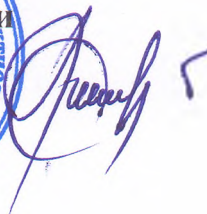
доктори илмҳои иқтисодӣ,
профессори кафедраи менеҷмент
ва маркетинги ДИС ДДТТ дар ш. Хучанд

Газибеков С.А.

Имзои доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Газибеков С.А. ро тасдиқ мекунам.

Мудири шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
ДИС ДДТТ дар ш. Хучанд

02.09.2025

Махмудов Ш.У.